

„Porțile percepției” sunt deschise de Huxley pentru el însuși folosindu-se de un drog ușor-mescalina.

„...mescalinei i s-a atribuit un rang de unică distincție în rândul drogurilor. Administrată în doze potrivite, e capabilă să schimbe calitatea conștiinței mai profund decât oricare altă substanță din repertoarul farmacologului, fiind în același timp cel mai puțin toxică.”

Odată ingerată, această substanță deschide niște „uși” ale minții omului, care altfel ar rămâne închise pentru totdeauna. Huxley spune că totul în jurul său apare altfel: culorile sunt mai intense, florile arată altfel. În același timp, simte că i se îmbunătățește creativitatea. Autorul trăiește niște schimbări importante în interiorul ființei sale, schimbări care se manifestă în special în planurile mental și imaginativ. Experiențele sunt descrise cu precizie în „Porțile percepției”. Mescalina acționează asupra sistemului nervos central.

„Apoi, cel puțin un filozof profesionist a luat mescalină, cu speranța că ar putea lămuri unele enigme rămase nerezolvate, cum ar fi locul cugetului în natură și relația dintre creier și conștiință.”

Drogul ușor folosit de Huxley pentru a ajunge în locuri unde nu le e dat tuturor oamenilor să ajungă are o compoziție chimică asemănătoare cu a adrenalinei.

„...nimeni nu a remarcat similitudinea dintre compoziția chimică a mescalinei și cea a adrenalinei, până la un tânăr psihiatru englez...”

Huxley transferă ideea de solitudine a individului, atât în familia sa, sau ca element unic al națiunii din care face parte, ca

„societate de universuri insulare”,

la spirit, care este la fel de singur (sau singular) ca omul material, tridimensional și observabil cu mijloacele pe care avem.

„prin însăși natura sa, orice spirit întrupat este osândi să sufere și să se bucure în solitudine. Senzații, simțăminte, intuiții, fantezii - toate sunt date să rămână personale și de necomunicat, în lipsa intervenției simbolurilor și a intermediarilor.”

Autorul a căutat idealul. Nu l-a găsit –normal- dar și l-a imaginat. Idealul poate fi căutat, de exemplu, în comunicare. Între un om normal și un nebun nu există așa ceva. Asta nu l-a împiedicat pe vizionarul Huxley să viseze la această posibilitate ...

„Să ne putem vedea așa cum ne văd alții - iată un dar cât se poate de bine-venit.[...] Cum ar

putea un întreg la minte să ajungă să înțeleagă cum este să fii nebun?”

Câți dintre noi s-au gândit la așa ceva? Ne este reamintit rolul extrem de important pe care îl are creierul în filtrarea informațiilor neesențiale.

„creierului și sistemului nervos le revine rolul să ne protejeze, să nu ne lase copleșiți și derutați de o masă de informații în cea mai mare parte inutile și irelevante , permițându-i să treacă doar unei selecții restrânse și speciale, dar folositoare din punct de vedere practic.”

Apariția limbajului, cu plusurile și minusurile lui

„...ca să formuleze și să exprime conținutul acestei conștiințe reduse, omul a inventat- pentru ca apoi să complice la nesfârșit- sisteme de simboluri și filozofii implicite, pe care le-a numit limbi. Și este, în același timp, și beneficiarul, și victima tradiției lingvistice a locului natal, beneficiar în măsura în care limba îi oferă acces la acumulările de experiență lăsate de alții, iar victimă în măsura în care îi este confirmată credința că tocmai conștiința redusă ar fi unica formă de conștiință, răsturnându-i simțul realității pentru a fi predispus să-și confunde conceptele cu daturile, cuvintele cu lucrurile adevărate.”

Omul modern (din secolul XX, sau XXI) are la dispoziție posibilități legale pentru a-și modifica starea de conștiință – prin alcool sau prin tutun. La acestea se adaugă o listă lungă de substanțe care se pot găsi doar cu prescripție medicală, care nu exclud însă riscuri pe care fiecare om le înțelege și, de la caz la caz, le acceptă sau le respinge.

„majoritatea modificatorilor stărilor de conștiință se pot lua astăzi numai cu prescripție medicală, iar altfel doar ilegal, cu riscuri considerabile. Doar alcoolul și tutunul sunt permise în Occident fără restricții. Toate celelalte Porți de natură chimică sunt etichetate Drog, iar consumatorii lor neautorizați sunt Vicioși.”

De ce caută omul accesul în asemenea zone extrem de periculoase?

„Cheltuim astăzi cu mult mai mult pentru băutură și fumat decât cheltuim pentru educație. Și nu e de mirare. Aproape în fiecare dintre noi, aproape tot timpul, există pornirea de a fugi de sine și de ceea ce ne înconjoară.[...]În ciuda contingentelor crescute de alcoolici iremediabili, în ciuda sutelor de mii de persoane ucise de șoferi beți, actorii de comedie continuă să facă glume pe seama alcoolului și a alcoolicilor.”

Sigur, există convingerea că în calea răului se aștern fel de fel de piedici, dar omul, în naivitatea sa, continuă să meargă pe aceleași cărări care vin din multimilenara sa existență și duc cine știe unde...

„Convingerea fermă în relitatea materială a iadului nu-i împiedica defel pe creștinii medievali să facă ceea ce le sugera ambiția, pofta trupească ori lăcomia. Cancerul pulmonar, accidentele de circulație și milioanele de alcoolici nefericiți și care aduc nefericirea sunt realități mai certe decât era Infernul pe vremea lui Dante.”

Nu interzicerea accesului la tutun și alcool (ca să mă refer la cele mai „nevinovate” droguri) rezolvă problema dependenței...

„Inutil să spunem că problemele provocate de alcool și tutun nu se rezolvă prin prohibiție. Impulsul universal și perpetuu al transcederii de sine nu poate fi suprimat trântind Porțile în Zid cunoscute în prezent. Singura politică rezonabilă este deschiderea altor porți, mai bune.”

Huxley are dreptate, dar practic lucrurile nu stau așa... De ce oare? Afganistanul are cea mai mare producție de opium și azi, după crâncene înfruntări armate cu cele mai mari puteri militare ale lumii...Ce-i rămâne omului de făcut?

„ Când bărbații și femeile nu reușesc transcederea de sine prin intermediul cultului, a faptelor bune și a exercițiilor spirituale, sunt în stare să recurgă la surogate chimice; alcool și „pilule” în Occidentul modern, alcool și opiu în Orient, hașiș în lumea mahomedană, alcool și marijuana în America Centrală, alcool și coca în Anzi, alcool și barbiturice în regiunile mai moderne din America de Sud.”

*„Băutorul pios se vede nevoit să-și țină religia într-un sertar și surogatul-religie în altul. Băutul nu poate fi sacralizat, cu excepția religiilor în care nu se pune preț pe decență.[...] nenumărați oameni caută transcendența de sine și ar fi bucuroși să o găsească în biserică. Dar vai, „oile flamânde caută în sus și hrană nu primesc” *. Iau parte la ceremonial, ascultă predicile își repetă rugăciunile, dar setea lor rămâne nepotolită. Dezamăgiți, recurg la pahar.”*

*dintr-un poem de John Milton

...sau la seringă, la „prizare” a substanțelor aducătoare de scurte momente de fericire și a

mult mai lungi momente de nefericire, de rău fizic inumanizabil sau chiar fatale. Nu cred că merită să-și irosească cineva scurta-i viață făcând astfel de experimente...

Cine reușește totuși să treacă prin porțile percepției și să se întoarcă,

„Omul care se întoarce prin Poarta din Zid nu va fi niciodată același cu cel care a ieșit. Va fi mai înțelept, dar mai puțin încrezător, mai fericit, dar mai puțin mulțumit de sine, mai dispus să-și mărturisească ignoranța și mai bine pregătit să înțeleagă legătura dintre cuvinte și lucruri.”

P.S. Cealaltă parte a cărții – „Raiul și iadul”- trebuie tratată separat. Se va întâmpla asta în curând...

AUTOR: HORIA PICU

www.sighet-online.ro